

Zgodnja DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi poli, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četrt leta 1 gld. 30 kr.
V tiskarnici sprejemana za leto 4 gold., za pol leta 2 gld., za četrt leta 1 gl; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXX.

V Ljubljani 21. grudna 1877.

List 51.

Ta-le bo dobra za Božič.

Bilo je po sedanjem številu 24. grudna, leta 752, odkar je bil Rim zidan; po rimskem so rekli: sedmi dan pred januarijevo koledo. Zavila sta ob štirih popoldne dva rimska državna vradnika skoz mestne vrata iz Jeruzalema proti Betlehemu. Za njima, jezdecema je šlo kerdelo vojakov in sužnjev. Eden teh vradnikov, je 50leten mož, debeluh rudečega obličja, silo zgovoren ali skorej blebetav, prost in derzovit v besedi. Lahko-živec — v nič ni veroval in ničesar ne upal. Sedanjost uživati, to mu je bilo vse. Bil je nevernik, ves suženj svojih počutkov, ki se je pečal zgolj za lahkoživnost — po kopitu nekih ljudi sicer podprttega života, pa lahke cene, kakoršnih se nahaja tudi dandanašnji. Ime je bilo temu rimskemu vitezu Mansius Quadratus (Manzij Kvadrat).

Drugi vitez, njegov tovarš, je imel, ravno da, kacih 30 lét. Bil je viditi resnoben, odgovarjal je le redko s kratkimi besedami na neprenehljivo žvekanje svojega lahkoživelnega tovarša. Njegov obraz je kazal blagodušnost, resnobiši nravo, možko lastnijo v obnaši in življenji. Zdelo se je, da njegov duh se bori z notranjimi, skrivnostnimi rečmi. Zavit v dolg plajš po rimski šegi, je bil miren pri tem, kar je tovarš odveč besedoval, in ni se menil za njegovo večkratno malo omikano pikanje. Ime mu je bilo Octavius (Oktavij).

Med potjo prične Kvadrat svoje meseno modrovanje tako le: Prej ali poznej, moj zali Oktavij, boš vender le vidil in spoznal, da modrost ni v tem, da bi si človek s prihodnostjo glavo belil, temuč kar pričujočnost podaje, to je treba jasno in dobrovoljno uživati.

Oktaviju se ne zdi vredno na to kaj odgovarjati, in Kvadrat nadaljuje govoreč: Zjokati se je! svojo tako lepo in olikano dušo si zatopil v nečimurne sanjarije, ki so kos naj lepši dneve tvoje mladosti tebi le ogreniti. Verjemi meni, moj Oktavij, svet gre svoj ték, in zmeraj bo huje. Misli si mora človek svet, kakor je; dokler se dá, je treba priderževati begoče veselje: boljega nič ne pride za tem. Po kaj bi si življenje grenil z neslano mislijo, da zopet kaka zlata doba nastaja. — Tako in enako je Kvadrat kvasil in čenčal.

Nato je bilo kake trenutke molčanja med obema... Pa zopet berblavi Kvadrat prične: Ali bi smel vediti, od kod imaš tiste čudne misli, ki jih včasih slišim od tebe o stanu in prihodnosti svetá? Toda, Oktavij, le če moje prašanje ni prederzno, zahtevam odgovora. Jaz vselej spoštujem misli drugih, ako se tudi meni za moje misli veljava pustiti. Pa res; meni se zdi, odkar si v Jeruzalemu, da judovski nauki imajo saj nekoliko

moči do tebe. Sin boljaka Oktavija, kakor je čutili, se je vender nekoliko vdal predsojam teh dobrih ljudi v Judeji. Ne bodi hud, prijatelj! že naprej vém, kaj mi porečeš, in ne želim, da bi mi šalo vse prehudo razlagal.

Oktavij je zamišljen in se še zmeraj ne meni za vse to govoričevanje. Kar neprevidoma nekdo iz kerdela švigne naprej in opomni, da sta nekoliko s poti zašla, ker eden se je spozabil v svojih mislih, drugi v svojem čebljanji. Treba je bilo nekoliko stopinj nazaj in potlej na pravo pot jo zaviti.

Oktavij je bil govor obernil na drugo stvarino, pa zastouj; Kvadrat je bil precej zopet, kakor muha, na svojem prešnjem mestu. Oktavij mu je nato dal precej resnobno spoznati, da mu ni všeč Kvadratovo brezglavno očitjanje. „Zares je razžaljen“, zakriči debeli vitez; „s temi ljudmi se že več šaliti ne dá!“ Oktavij pa mu odverne:

Kaj čem reči, Kvadrat? Prizanesti se mora nekim dušam, da ne najdejo zadovoljnosti pri rožljanji s kozarci in pri „falernskem vinu“. Rimljan sem, kakor si Ti, po sercu in po duhu popolno svoboden, brez vsake vraže, in kakor menim, ne terpinčen od praznih misel. Dobro vém, kaj je veselje z vesellicami, okušal sem jih in sem jih sit. Zavidam Ti mir tvojega brezskrbnega življenja, in le ne vém, od kod ga imaš? Meni pa razveseljevanja tega svetá dražijo le žejo mojega serca in budijo v meni lakoto, ki je ne morejo utolažiti. Kakor Ti, tako bi se dal tudi jaz usanjiti kratkočasnostim, in zraven tega bi pozabil svet in samega sebe: toda nekaj neskončnega, čemur ne vém imena, me zdajci zbudi iz spanja, in obuja v meni gnanja in želje, ki mi ob enem upanje razodevajo do nekaj, česar tudi izreči ne morem. Zahtevam, pričakujem, kličem in išem; kaj da je — pa ne morem povedati. Kličem v to, kar ima priti; k temu me vleče kopernenje, ki mi je globoko vsajeno v dušo. Verujem v Dobroto, ktere ne poznam; pa ta Dobrota je taka, da brez upanja vanjo bi tudi le dva dni ne hotel več živeti na tej brezupni zemlji.

Bolezen sedanjega časa se je Tebe lotila, moj dragi, — mu reče Kvadrat, in se usti, kako bi on take misli iz glave poganjal, ako bi se ga lotile. — To pa, kar je v razne poželjivosti zatelebani in za velikoserčne občutke nesposobni lahkoživec Kvadrat imenoval „bolezen“ svojega časa, je bilo takrat občno, povsod razširjeno hrepenenje po Odrešeniku. Svet je bil naveličan strahovitih neumnost, krivic, samopašnost, zatiranja ubogih in vsakterih naj ostudniših pregréh, in Bog sam, ki je bil tisti čas odločil za prihod Zveličarja, je v bolj blagih dušah budil kopernenje po odrešenji in Odrešeniku.

Pogovarjanje med obema vradnikoma se je nadaljevalo. Oktavij je čedalje bolj jasno govoril o svojem kopnenju po vikāi prihodnji Dobroti, stari samopašni Rimljan pa ni imel nikakoršnega občutka za to in je vse le na šalo obračal.

Kerdelo je med tem prišlo na neki homec, od koder se je v večernem mraku že dalo razločiti mestice Betlehem. (Dandanašnji je ondi cerkev in samostan razkolnih grekov, „Mar-Elija“, to je, sv. Elija. Pravijo, da tam, blizu prijetnega studenca, je počival prerok Elija, ko je bežal pred sovražljivo in hučobno Jezabelo.) Kvadrat dva moža iz kerdela naprej pošlje v mesto, da naj vse potrebno oskerbita za prihod rimskih vitezov.

Iz tega utegne že marsikdo povzeti, v kakšen namen sta ta dva vradnika z vojski popotvala v Betlehem. Zato namreč, da sta vodila in nadzorovala poplavljanje, ki se je godilo pod Cirinom, poglavarjem v Siriji. Prišla sta v večer, da sta precej drugi dan opravilo pričela.

Med daljnim popotovanjem Kvadrat prične goderljati čez judovsko ljudstvo, Rimljanom zoperno, ker ga je naslednji dan čakalo opravilo s temi ljudmi; Oktavij pa se čedalje globokeje zatopi v svoje misli o tej prečudni jutrovi deželi, o kateri judovske pisma tako znamenito reči pripovedujejo in napovedujejo.

Debeli vitez se zopet oglasi in pravi: No Oktavij, sedaj v ti reči si pa gotovo z menoj enih misel, ali ne? V čem? odgovori Oktavij mirno.

Menim, da zdej smo prišli v dolino jokanja, je rekel Kvadrat.

Prišli so bili res v Ramo, ktera je postala sloveča zaradi Rahelinega žalovanja, ki je jokala po svojih sinovih in se ni dala utolažiti, „ker jih ni bilo več“. (Četert ure pred Betlehemom je Rahelin spominek še dandanašnji, imenovan „Kubbet Rahil“, čedno poslopjice s pokopališčem na okrog. Mislil se, da je to na zemlji najstarejši spominek, ki ga je postavil svoje dni oče Jakop svoji ženi Raheli, ki je bila na tem mestu umerla. Se vé, da je bil od svojega začetka že prelojan — kdo vé, kolikrat? Ta kraj so judje kupili od Turkov, in sedanjí lepi štrvoglati spominek je od l. 1679, ki ima zdajšek pri vstopu, kateri je zidan sedanji čas od bogatega juda Montefiore-a. Grob je narejen znotraj v hramcu, in sem ga vidil skoz omrežje o popotovanji v Sveto deželo leta 1866. Judje in kristjanje imajo ta kraj v čislju.)

Ravno, da sta se viteza Rahelinemu grobu bližala, že uhajajo judje iz kerdela in hité naprej počeševat grob, ki jim je bil tolikanj ljub in drag. Kvadrat pa, hudovoljni čertivec, jih s togotnim glasom nazaj kliče. (Bilo je nekako, kakor bi zdaj kak brezverec peljal keršanske ljudi memo kake slavne božje poti in bi jim hudovoljno branil v cerkev, ali kakor bizmarkovci katoličanom zapirajo cerkev in v ječo gonijo duhovne zato, ker mašujejo, b lnika previdijo itd. Sovražniki resnice so bili o vseh časih bešni in stekleno razdraženi na verske reči.) Kvadrat tedaj kriči: „Nobeden naj se ne prederzne po noči stopiti iz verste: prvi, ki to stori, bo v verige vkovan!...“ Vse je molčalo in šli so svojo pot; le neki star jud je mermal, pa ga Kvadrat ni slišal, ki se mu je bila jeza zopet nekoliko ulegla in je jél bolj mirno govoriti. Misliti moramo, je djal, kako se bomo opravila lotili v Betlehemu. Poprej bi pa rad vedil, kaj ta beseda „Betlehem“ pomeni? V tem judovskem jeziku je vsaka beseda pesniška, in pojasnilo v ti reči me utegne povedriti... Hoj, kdo mi bo to povedal? praša Kvadrat pešce. Aram! sem pojdi, stavec! Povej mi, kaj pomeni beseda Betlehem; razloži mi vse, kar veš o tem revnem gnjezdu. — Prepričan sem, reče k Oktaviju oberljen, iz tega bo prišlo kaj čudnega, in

Aténe v priméri s tem Betlehemom bodo kmali toliko, kakor nič. Boš vidil! (Konec nasl.)

Šolsko in misijonsko sporočilo mašnikov vstajenja Jezusa Kristusa v Adrijanopolnu za šolsko l. 1876/77.

Če imamo že vzroka dovolj previdnosti Božji hvaležni biti, da smo lansko leto vkljub homatijam v deželi vendar zamogli imeti šolo in nemoteno obhajati letno preskušnjo, smo toliko veči hvalo dolžni neskončno usmiljenemu Bogu, da smo to tudi letos zamogli storiti, dasiravno je bil nemir zastran vojske še večí in je prišlo celo do prežalostnih primerljajev. In res, komaj smo bili letno šolsko preskušnjo dokončali, že smo bili slovanski mašniki in bratje s peterimi bogoslovci prisiljeni zaradi preteče nam nevarnosti na povelje našega velikega prednika Adrijanopel zapustiti in se podati v Carigrad, vsi vdani v voljo Božjo in zaupajoči na priprošnjo nje, o kateri je po pravici rečeno: „Cunctas haeresees sola interemisti in universo mundo.“

Naš vstav je štel minulo šolsko leto 108 učencev, namreč 55 notranjih in 53 zunanjih. Šolo jih je počel obiskovalo 89 in letno preskušnjo jih je dostalo 51 notranjih in 28 zunanjih. V notranji šoli smo imeli 49 Bulgarov, 5 Latinov in enega spreobrnjenega jako bistroumnega Armence, zunanji učenci so različnih tu se nahajajočih narodov.

Kar se tiče šolske vravnave, imel je naš vstav 2 začetna razreda z dvojnimi oddelki, dalje 3 gimnazijske in 2. progimnazijski razred; 4. gimnazijski in 6. progimnazijski razred, ki ga obiskujejo še nekateri učenci izmed naših prvih gojencev, bomo pričeli s prihodujim šolskim letom; pglavitni učni predmeti bodo: logika, pedagogika in trigonometrija.

V petji in godbi so se gojenci vadili po večkrat na teden v naših za to pripravnih dvorani; kabineza za fiziko in narav-znanstvo sta se v redu ohranila in po moči pomnožila.

Preskušnje so se veršile od 2. do 10. maj. serp. Razdeljenje da il se v tem tako nevarnem času ni moglo očitno obhajati, kakor sicer, temuč le zasebno pred zbranimi učeniki; šolski vodja je o tej priliki na serce govoril gojencem sploh, posebno pa še 13 obdarovanim in 6 pohvaljenim, ki so se celo leto in v vseh predmetih odlikovali.

Kar zadeva naše duhovsko semenišče, so se pripravljali naši mladi kleriki za modroznanstvene študije in so v tem letu že 4 pričeli se učiti modroslovja, dva druga bodeta med tem časom obiskovala gimnazijske razrede, ker je treba njihov poklic še dalje gojiti.

Naše redovno osebstvo šteje 15 udov, namreč 9 mašnikov, 1 dijakona in 5 neduhovnih bratov; med temi je 7 Poljakov, 3 Bulgari, 3 Italijani, 1 Nemec in 1 Francoz. 7 jih je latinskega, 8 pa greškega obreda. Ker naša družba, kakor je iz sporočila razvidno, nima le voditi dvojnega vstava, naše šole namreč in semenišča, temuč ima še tudi razun hiše veliko misijonskega dela, ji torej ni mogoče biti brez pomožnih učencev in služabnikov.

V lanskem naznanilu smo opomnili, da smo imeli malo zbirko zelo potrebnih in v bulgarski jezik pre-stavljenih šolskih in podučnih bukev pripravljenih za izdaje, in letos naznanjamo v našo veliko tolažbo, da smo pri svojih pičlih pripomočkih, zaupajoči pa na blagoslov sv. Očeta in blagoselčnost naših dobrotnikov, dali v tem letu natisniti v bulgarščino prestavljeni katekizem sv. J. zafata z dodanim mu podukom za prvo spoved

in sv. Obhajilo in potrebnimi molitvami. 2000 iztisov te tako važne in potrebne knjižice se bo zdaj polagoma po šolah in med družine zastoj razdelilo z upanjem, naj bi prineslo to delce tak blagoslov, kakoršnega veliki mučenik gotovo prosi pri Bogu.

Pri naj boljši volji naši in tudi bulgarskih duhovnov jim vendar zaradi vojske nismo mogli dati duhovnih vaj kakor lansko leto; niso bili namreč le oni zadrževani k nam priti, temuč tudi mi v kljub neprestanemu hrepenenju nismo mogli v ta namen potovati v Toposlar in v Malko-Ternovo zaradi velikih roparskih drubali, ki so se tu pa tam potikale. Dva mašnika sta vendar v raznih daljših in krajših dobah opravljala duhovne vaje sebi v tolažbo in dušam v prid.

Naj omenim nekoliko o posameznih misijonskih potih. Msgr. Nil me je bil službeno povabil v Carigrad, da naj bom pri slovesnem blagoslovljenju prve in novo zidane katoliške bulgarske cerkve 17. grudnia pret. l. Dalje sem imel v imenitnih zadevah misijonsko pot v Mostratli, in drugo v Agbunar; v obeh krajih sem bil, hvala milosti Božji, prav potolažen; v Mostratlih, kjer je — memogredé omenim — po ranjem Pantalejmon-u imenovani samostan, in so bile pred nekaterimi leti le nekatere katoliške družine, sem vidil, da se zdaj cela vas pripoznava h katoličanstvu, in ravno tako v Agbunar-u, kjer je bilo pred par leti le kakih 25–30 katoliških družin, je zdaj njih število še enkrat toliko in med njimi nekaj prav verlih katoličanov.

P. Kobrzynski je opravljal ob nedeljah in praznikih službo Božjo v predmestju Kaik-u, ter je potoval petkrat v Kajadžik in dvakrat v Toposlar.

P. Ferrigno, ki zastopa msgr. Nil-a pri tukajšnji vladi, je imel v raznih civilnih zadevah enkrat potovati v Dymotyko v prid katoličanom v Kajadžik-u, in razun tega je bilo njegovo misijonsko obiskanje potrebno dvakrat v Elagium-u pri Malagri, dvakrat pa v Sondžak u in v Mostratlih.

P. Wrznowski, ki je bil iz važnih vzrokov že en mesec pred menoj poklican v Carigrad in je bil 10 mescev pri novoposvečeni katoliški bulgarski cerkvi, je moral razun tega dvakrat potovati v Kajadžik.

P. Nikifor Dončev, duhovni pastir farne cerkve v predmestju Kiršini, moral je obiskati enkrat Pokrovan, pa dvakrat Kajadžik in Toposlar, in trikrat Agbunar.

Omeniti je, da so bile te misijonske potovanja zaradi razbojnikov, ki se potikajo po deželi, dokaj nevarne; iz tega vzroka se je poslednje imenovani pater (Dončev) moral enkrat verniti brez vspeha nazaj domu.

Drug katolišk bulgarsk mašnik, ki je potoval iz Pokrovan-a v Adrianopol, je prišel vsega imetja in celó obleke oropan k nam, in mogel vesel biti, da je živ ostal, ker jih je do zdaj že mnogo zgubilo življenje na potovanjih. Te potovanja so pa stale tudi veliko denarja in truda; po dolgi in utrudivni poti čakajo misijonarja na namenjenem kraju kaj pogosto le ljudje, katerim večidel manjka omike in spoznanja. Toda ukljub temu spleh vendar moramo reči, da so te, dasiravno dokaj težavne misijonske potovanja z milostjo Božjo rodile obilno sadú in imele dober vspeh; poprej so bili namreč ti kraji komaj še katoliški, zdaj se pa kaže tam očitno veči gorečnost in veselo razširjanje. (Konec prih.)

Kako so gospé in gospodične v srednjem veku porabile svoj prosti čas.

Dandanes smo vajeni naš gosposki ženski spol, kadar jih ne veže opravilo njih stanú, viditi navadno pri glasoviru, ali pa s kakim romanom v roki. Srednji

vék pa nam kaže gospé in gospice s šivanjem, pletenjem ali lepim vezanjem v roki, pa tudi vidimi plemenite gospé sedeti pri kolovratu. Če take dela niso veljale hišnim potrebam, se je navadno delalo v božjo čast, za olepšavo kake cerkve, za poveličanje Božje službe. In tako imamo iz tistih lepih časov ohranjenih dragocenih mašnih plaščev, štol, krasno izdelanih mašnih srajc, cerkvenih prepióg itd. To je bilo blago skušanje, ne, ktera bo lepše nališpana prišla na ples, ampak ktera bo lepše in dragocene e in urneje ozališala svojo domačo cerkev in Kraju vseh kraljev pripravila dostojin dom!

Koliko nam zgodovina imenuje imenitnih rodov in slovečih hiš, v katerih so blage roke pobožnega ženskega spola porabile svoj prosti čas za izdelavanje različne cerkvene obleke. — O hčrah cesarja Karola Vél. beremo, da so morale po želji svojega očeta doná pletiti in veziti. O materi Karola Vél. vemo, da je izdelavala umetne, mnogobarvne vezjenja. — Žena Hugo Kapetova je mnogo cerkvá ozališala z umetnimi izdelki svojih lastnih rók. Cerkvi sv. Martina v Turonu je naredila krasen mašni plašč, v kterega je spredaj vvezla podobe iz Jezusovega življenja, zadek pa podobo Boga Očeta, ko ga molijo kerubini. — Bavarska princesinja Hedviga je cerkvam izdelavala posebno umetno olepšane albe. — Sveta cesarica Kunigunda je izdelovala dragocene mašne plašče lastnoročno. — Od sv. Odilje in sv. Elizabeth je ohranjenih še dandanes nekaj mašnih oblek, ki so delo njunih rók itd.

V nekterih krajih je bila splošna navada, da so žlahtne gospé dragocene bele svoje poročne oblačila berž po poroki predelale v mašne oblačila in jih poklonile Bogu v čast!

Kako blag spomin so zapustile s takim ravnanjem gospé in gospice srednjega veka, kako koristno so vedile porabiti svoj prosti čas, in tudi koliko zaslužnja so si pridobivale pred Bogom! Bili so pa to tudi za cerkveno umetnost zlati časi, ko niso fabrike iz dobičkarije preskerbovale cerkvá, ampak blage, darežljive roke po narekovanji pobožnega sereč!

Ogled po Slovenskem in dopisi.

V Gorici, 17. grudnia. († Monsig. Jan. Nep. Globočnik.) Berž, ko mi je bilo mogoče, naznanil sem Vam po telegrafu prežalostno novico, da je smert pokosila Janeza Globočnika, nadškofijskega tajnika in kaplana.* Ta vest se je gotovo naglo razširila in marsikteremu je utegnila nepričakovana priti. Nam v Gorici je bilo znano, da po tej bolezni (rak na jetrih) ne more dolgo živeti, čeravno je na dan godú prevzvišenega nadškofa v domači kapeli še pri sv. maši bil in pri obhajilu. Ker se je bolezen vedno hujšala, bil je za smert previden. Na praznik brezmadežnega spočetja Marije Device je bila sv. maša v bolnikovi sobi in prejel je sv. Popotnico, drugi dan pa sv. poslednje olje. V četrtek pred smertjo je predpoldne in nekaj tudi še popoldne tiste spoznaval, ki so ga obiskali, čeravno se je to redko kteremu posrečilo. Na večer o poldesetih v petek, 14. t. m., je pa mirno v Gospodu zaspal in zdihnil svojo blago dušo.

Pogreb je bil v nedeljo 16. ob dveh popoldne. Kar je odličnega prebivalstva v Gorici, vse se je tega pogreba vdeležilo in pokazalo, kako visokocenjen in epštovan je bil v vsih krogih. Prevzvišeni knezo-nadškof so prišli v cerkev, kjer jim je bil poseben prostor černo

* Prav serčna zahvala za tako naglo sporočilo; bilo je mnogim vstreženo.

pregernjen, ravno tako tudi milgap. prošt baron Codelli. Kanoniki in druga prosta duhovščina se je pogreba vdeležila kot udje bratovščine „pio sovvegno“, za trugo ranjcega so šli: Ravnatelj ordinarijatskega vrada monsig. Bensa, kancler mona. Katol, profesorji centralnega semenišča, okrajni glavar bar. Rechbach, dež. glavar dr. Pajer, visoki služabniki grofa Chamborda, profesorji gimnazije in realke, deželni, poštni in telegrafni vradniki, vradniki in vodja zastavljavnice (monte di pietà), deputacija pevskega društva „Slavca“, ki mu je tudi venec (edini) kot svojemu ustanovniku na trugo položila, dijaki malega semenišča s svojim vodjem so šli pred trugo. Dalje so spremili ranjcega: Oo. frančiškani s Kostanjevice, kapucini in usmiljeni bratje, vsi skoraj v polnem številu, bogoslovci, zavod šolskih sester „de Notre Dame“ in neštivilna množica drugih odličnih gospodov. Prostor pred škofovo palačo, palačno dvorišče in mostovži, Travniki, vse je bilo napolnjeno z ljudstvom, ki je k pogrebu privrelo. Gg. bogoslovci so svetili ob trugi; pogrešala se je pa nagrobница, ki bi bila lepo pristojala tako v cerkvi, kakor na pokopališču. Položili so ranjkega Globočnika v jamo poleg njegovih dveh nečakov, ki sta v teku pretečenih treh lét umerla za sušico, eden je bil bogoslovec, drugi pa kupčijski opravnik.

Ranjki Janez Globočnik je bil rojen v Cerkljah na Gorenjskem 10. aprila 1824, mašnik posvečen v Ljubljani 31. julija 1847, umerl v Gorici 14. decembra 1877. Velike zasluge si je ranjki pridobil v Kranji, ko je z neverjetno sterpljivostjo delal za napravo nižje gimnazije, kar se mu je tudi posrečilo. V priznanje ga je Kranjsko mesto imenovalo svojega častnega meščana. Kmalopotem, ko je ranjki Kranj zapustil, bil je od našega knezo-nadškofa v Gorico poklican kot kaplan in nadškofijski tajnik, ktere službe je do svoje smerti opravljal. Sv. Oče papež Pij IX so ga leta 1870 imenovali za svojega skrivnega kaplana, letos pa so mu podelili areberno svetinjo. Nj. Velič. presvitli cesar so ga o priliki nazočnosti svoje v Gorici počastili z viteškim križem Franc-Jozefovega reda, ljubljanski knezoškof pa so ga imenovali za svojega konsistorijalnega svetovalca.

Te odlikovanja od tako imenitnih in visokih oseb spričujejo, kako čislana in spretna oseba je bil ranjki v vseh krogih, ob enem pa tudi kažejo, kako delaven je bil. Koliko truda mu je prizadelo poleg premnogih drugih opravil spisovanje knjige „Sv. Kocijani“, „Sette basiliche“ v italijanskem jeziku, in rokopisa za ravno to knjigo v slovenskem jeziku, vé le tisti, ki je med tem časom z njim občeval, in če se še prišteva njegovo vradno in zasebno zelo razširjeno dopisovanje, učenje raznih jezikov itd., se moramo čuditi, kako je vsim tem poslom mogel kos biti. Škoda, da si je s to svojo neumorno delavnostjo morebiti sam pospeševal svojo prerano smert.

Kaj hočem pa reči o njegovem dobrem sercu, o njegovi radodarnosti, ktera nikdar ni prenehala. Bil je v resnici goreč duhoven, velik dobrotnik in marsikdo zgubi z njim zdatno podporo.

Naj reče kdo, kar mu drago, z Globočnikovo smertjo zgubi naša škofija jako spretnega, delavnega in postrežljivega moža, kakoršnih je le malo, to morajo tudi njegovi nasprotniki priznati, in so priznali, ker so se res tudi pogreba vdeležili. Z Bogom in svetom v spravi preselil se je Globočnik v večnost; Bog mu odpusti človeške pogreške in daj mu svetiti večno luč, in obilno plačilo v nebesih za toliko dobrih del naj bo njegov delež. Naj v miru počiva!

Danes 17. je bila v cerkvi sv. Ignacija slovesna černa maša za dušo ranjcega. Nazočni so bili prevz. knezo-nadškof, profesorji bogoslovja z bogoslovci, veliko

druge duhovščine in mnogo pobožnega ljudstva, med njimi zavod šolskih sester.

Končavši ta dopis sem zvedil, da je v tukajšni bolnišnici usmiljenih sester za bolne ženske umerl prejšnji spovednik P. Moser, iz družbe Jezusove, v visoki starosti. R. I. P.

Iz Kalumet-a v Ameriki. Predragi rojaki! Naj vam spregovorim o misijonu tukaj na Kalumetu v večni Ameriki. Naš slovenski rojak misijonar preč. g. Veninger so tukaj od 1. do 14. vinotoka obhajali sv. misijon. Poslednji dan je bilo posebno veselo in slovesno; doverševal se je misijon, vse je vrelo skupaj, vsak si je želel še enkrat misijonarja slišati. Ljudje vsaktere vere so prihajali skupaj; veliko se jih je h keršanstvu obrnilo; za 6 odrašenih jaz vé, da so jih kerstili; bilo jih je pa še več družih. 14. dan po veliki maši je naš rojak g. Jožef Vertin prinesel pred oltar posodo kerstne vode; okoli nje so zbrali vso mladino, ter so prav na glas ponovili kerstno obljubo in s prisego poterdili tudi odrašeni.

Ob treh popoldne so blagoslovili misijonski križ, na koru smo imeli glasbo; bilo je silo ginljivo. Ko je bilo že vse končano in zahvalnica odpeta, ko je že duhovstvo odšlo od oltarja, je še vse ljudstvo tako mirno stalo, kakor da bilo zamaknjeno v sveti raj.

France Žužek.

Božičnice.

(Poslovenjene.)

I.

Nakviško vse ljudstva, prepevajmo slavo!
V Betlehem urno do Deteta!
Kralj angeljski prišel je k nam na nižavo,
Le semkaj — molimo Gospod-Boga!

Pastirci, zdaj čede — in svet zapustimo,
Nam angelj velevala, išimo Ga;
Hitimo vsi z njimi — tam mir zadobimo,
Le semkaj, molimo Gospod-Boga!

Odsév iz Očeta — Gospod je gospodov,
Prišel je v slabi podobi mesá;
V hlevcu v plenica leži Bog narodov. —
Le semkaj, — molimo Gospod-Boga!

Z ljubezni do nas je ubožen na slami,
Vernimo ljubezen Mu sercá;
K Ježčku Zveličarju, ki je med nami —
Le semkaj, — molimo Gospod-Boga!

II.

Zdaj Ježčka pozibljimo,
Vsa serca Mu nagnimo;
Se v duhu zveseljujmo,
To Detice blagrujmo:
Oj Dete sladkó,
Nebeško lepó!

Vsi Ježčka hvalimo,
Mu serčica darimo;
Ne néhajmo slaviti,
Goreče Ga častiti:
Oj Dete sladkó,
Nebeško lepó!

Posdravljam Te vneti,
O Detek trikrat Sveti!
Ponižno v dan prihoda,
Kot Boga in Gospoda:
Oj Dete sladkó,
Nebeško lepó!

III.

Vesél Ti spevam, Ježček, čast,
Lep Detek moj!
O daj, da bom le Tvoja last,
O Ježček, večno Tvoj!

Prevbožen si tu v hlevu res,
Moj Ježček zlat'!
Bogaatva vir, kinč vseh nebés, —
Si tu ponižen meni brat.

Kak' šibko si na svet prišlo,
O Detice!
Ti, ki vzderžiš zemljó, nebó,
Si djano v jaslice.

Na terdi slamci se solžéc,
Nebés Vlahar!
O daj, da za-Te ves goreč
Ne želim Te nikdar.

Jezusček terka. *)

(Christkindchens Einlass.)

Poj zvonček, poj, Ježček sem tvoj.
Poj zvonček poj:
Otroci odprite!
Me v gorko sprejmite;
Ne dajte zmerzniti
Mi v zimi serditi.

Poj zvonček itd.
Oj dečki, deklice!
Odprite stanice;
Vas bodem zveselil,
Daróv vam podelil.

Poj zvonček itd.
Kot svečke gorijo,
Naj serč'ca žarijo
Mi, v njih rad stanujem,
Jih blagoslovljujem.

Poj zvonček itd.

Radoslav.

Žganje.

XII.

Žganjar, kaj tebe uči tretji perst na roki?

Tretji perst se imenuje „srednji“, „medius“; ta tebe praša: Kaj si postal, kadar si se upijaniš? „Quid evasisti?“ Ako hočeš to vediti, prašaj kralja Davida, ki govori: „Kakor konj in meseg, ki nimata pameti. — Sicut equus et mulus, quibus non est intellectus.“

*) Pri tej pesmici je v nemškem lep, priserčen in prav lahak napév, pripraven za male otročiče v zbirki: „Vorbereitungs-Cursus für den Gesangs-Unterricht von Benedikt Widmann, Leipzig.“

Taki si ti, kadar se upijaniš: ne veš, kaj delaš, niti kaj govoriš; ti si kakor neumno živinče. To je pa sramota za vsacega človeka, že pred ljudmi strahovanja vredna. Zato po mestih rogovilske pijance zapirajo, ker so nevarni kakor divje zveri, ki ne vedó, kaj delajo. — Nameri se, da se upijanijo tudi študirani, ki umevajo latinsko, zato hervaški pridigar ima prav, da tudi vmés kako latinsko nategne. Rekel je n. pr. pesnik „Mantuanus“:

Quisquis enim vivit sine lumine mentis, et usu:
Fert hominis vultum, ingeniumque ferac.

„Kdor koli živi brez luči razumnosti in brez nje rabe, nosi človeški obraz, pamet pa zverinsko.“ — Res je, pijanost spreminja ljudi v živine; in ako rečem, da so pijanci hujši od neumne živine, ne govorim krivice. Zakaj, povejte mi, ktero neumno živinče je tako nesprevidno, da bi to želelo in za onem blepelo, kar vé, da mu škoduje? Ktero je ono živinče, ki bi več pilo, kot zahteva žeja? Pretêpi enkrat psa ali mačka s šibo ali s palico; potlej pa mu pomôli v eni roki kruha, in v drugi palico: vidil boš, da rajši glada pogine, kakor da bi seglo po kruh poleg palice. Nasuj pred tucami žita ali konoplje, pa nastavlaj tudi mrežice, da jih vidijo: s perjem vred jih boš lahko pojedel, kolikor jih vjameš. Ravno tako delaj z drugo nezumno živino, in spoznal boš, da so vse previdniše od pijanca človeka. *) Zakaj človek je od Boga razsvetljen, z umom in pametjo obdarovan, v sv. veri podučen, vé dobro, koliko mu pijančevanje na telesnem zdravju in na dušnem zveličanju škoduje; pa vendar tako nečloveško za vinom (dandanes tudi za žganjem) hlepí in ga brez vsega razloga pije več kot natora potrebuje in prenašati more!

Ne manjšega stermenja kot sramote je vredno, kar je pisano o kralju Sardanapalu. Pozabil je svoje kraljeve časti, zaslepljen bil od nečistega poželenja in ženske ljubezni, je med njimi živel na svojem kraljevem dvoru, se od njih naučil kodeljo prestí, je zapustil babež kraljevo krono in opravo, in oblačil se je v ženske halje. To je zares čudnega zasramovanja vreden pripetljaj! Ali še mnogo večega stermenja, sramote in zaničevanja je vredno, da keršeno ljudstvo, ko ravno toliki sinovi Kralja nebeškega, po čegar podobi so stvarjeni, s kervje čigar Sina so odkupljeni, in po čigar milosti so postali dediči časti nebeške: pa vendar živé huje in nespametneje od tega nevernika (Sardanapala), pozabljivši ne samo svoje časti, temveč, pozabljivši Boga, nebés in duše svoje, živé hujše od nezumne živine, v vsakterih ostudnih (odurnih) grehah, v ktere se po pijanstvu pogrezujejo! Zato po pravici praša sv. Job: An potest aliquis gustare, quod gustatum affert mortem? „More li kdo okusiti, kar okušeno zavdá smert?“ (Izvirnik: „zavdaie szmert.“) Hoče reči: Je li kdo tako nespameten, da bi hotel jesti ali piti, kar za gotovo vé, da je s strupom zmešano?... (Ti pa dobro veš, da v pijančevanju je zares strup, to je, smert za tvojo dušo in velikrat bolezen, tudi smert za tvoje telo, nesreča za tvoje gospodarstvo: in vendar nečeš odjenjati od te pregrešne strasti!)

Razgled po svetu.

Iz Ekvadora. (Kako ondodni frajmavrarji ljudi deró.) Potem ko so bili prekucuhi v Ekvadoru umorili svojega poštenega predsednika Garcia-Morena, je bil zvoljen za

*) V izvirniku: „Ravno tak barachi z drugim nemum sivinum, y hoches zpoznati, daszu uza razumnosa od pianca Chloveka.“

predsednika frajmavrar Ventimiglia. Frajmavrarji so nato pričeli brezozirno delati z ekvadorskim katoliškim ljudstvom. Ventimiglia je morivcu Morenovemu odločil dosti zmerno kazen — 10 lét ječe, hudodelniku pa, kateri je zaval Quitenskemu nadškofu, je dal prostost! Morivec in hudobni rogovileži so se zmagoslavno dervili po mestnih ulicah in se posmehovali ljudskim in Božjim postavam. Ko so sv. Roka dan po starodavni navadi ljudje imeli cerkveno procesijo po mestu, je predsednik dal ukaz, da naj se z bodali ljudje razženejo. Ukazal je med neoborožene streljati, nekoliko deležnikov procesije je bilo pobitih, nekoliko ranjenih, veliko v ječo vlečenih in s šibami mercvarjenih. Ventimiglia predsednik je bil pričujoč pri telesnem kaznovanju. Dva katoličana so ti frajmavrarji s tepenjem usmrtili, nekoliko so jih polmertvih odnesli v bolnišnico. (Tako znajo ti ljudje, kadar oblast dobé.) Ljudstvo, strašno razdraženo, se je oborožilo in zahtevalo, da naj se predsednik odpravi. Po kvitenskih ulicah je teklo veliko kervi, pa vojaštvo je premagalo. Zdaj se je predsednik zagnal na duhovne in škofe, nekatere je pregnal iz dežele, drugim je ustavil plačo ali jim pa pograbil cerkveno premoženje. Ljudstvo pa se je zvesto držalo svojih duhovnih pastirjev, jih začelo braniti in jih ni hotlo pustiti v pregnanstvo, pa tudi ni bilo ljudi, kateri bi bili od grabežev kupovali cerkveno premoženje.

Apostoljski vikar je mesto Quito djal v preklic, škofje pa so žugali z izobčenjem iz katoliške Cerkve vsim, kateri bi se sklonili na spolnovanje krivičnih predsednikovih ukazov.

Nebo je prišlo na pomoč. Berž ko je bila prepoved izrečena, je začela goriti ognjometna gora Kotopaksi (Cotopaxi), glavno mesto je bilo zagrnjeno v črn mrak in dan je bil temen kakor noč. Potresi so veliko hiš v Quito in na okrog razdajali.

Ljudje so to razodevanje narave cenili za pravično strahovanje in sedbo Božjo; zdelo se je, da nebo samo poterjuje izrek apostoljskega vikarija, zakaj berž ko je na ponižno prošnjo predsednikovo preklic (interdikt) overgel, se je tudi nebo zjasnilo in ognjometnik je nehal ogenj in toplino iz sebe metati.

To vzajemno strinjenje cerkvenih in Božjih strahovanj je po vsi deželi serca silovito pretreslo. Ko je sovraženi predsednik Ventimiglia spazil, da se tako ne more dolgo zderžati v naj višem deželskem vrhu, se je obrnil in začel pokoro delati — če ne morebiti le na videz, zakaj volku v ovčjem oblačilu je prav težko verjeti.

Poklical je k sebi škofa Ignacija Ordonesa z Riam-bomby, kateri je bil naj stanovitiši zavetnik cerkvenih pravic in prostost med vsimi škofi. Prisegal je, da nobene proticerkvene zapovedi ne bo več dal, in overgel je vse preänje ukaze. Prisegal je, da veruje, kar katoliška Cerkve verovati velevala, da jo hoče varovati in zoper vsaktere napade braniti. Pismeno je poterdil, da bo mož beseda ter bo vse to spolnoval. — Ti ameri-kanški katoličani morajo že vredni biti, da se tako očitno Bog za nje vojskuje.

Drobne novice. „Unita“ piše: Kineško poslanstvo je bilo gerdobno psovano po mestnih ulicah v Berlinu od tistega ljudstva, ki se stavi za izgled kulture, in od tistih šolcev, ki veljajo za kalup olike. Policija in šolski učitelji so dobili povelje odvracati, da se taki prizori ne ponavljajo. — V Burdigalu (Bordeaux) bodo štatvo Ljudovika XVI, ki stoji na enem mestnih tergov, odpravili na drug prostor, kakor piše eden ondotnih časnikov. Je tudi znamenje, da je ena rudečkarških obveljala. — „Standert“ vé iz Carigrada, da Porta se hoče dalje vojskovati in ne jenjati, razun ako Rusi uzamejo glavno mesto. — V Carigradu je sultan pričel državni

zbor, in v prestolnem govoru, ki ga je čital tajnik, obeta ravnopravnost za vse podložne, se vé, tako ravnopravnost, kakoršna je v liberalni dobi v navadi! Tudi obeta obnovljevanja in vabi k dajatvam, da se nadalje brani domovina. Tudi turški časniki hočejo, naj se nadalje vojskuje. — Rumuni pri uzetji Plevne imajo 192 mertvih in 1245 ranjenih. Turki so jih zgubili 4000. Vjetih je 17 pašev, 128 višjih častnikov, 2000 častnikov, 36.000 vojakov in 1200 konjkov, pa 77 topov. Osmanu so častne znamenja nazaj dane; častna straža šeta pred njegovim šotorjem. — 11. grudna so Turki prestopili reko Lom, 30 batalijonov je napadlo Mekčo; po hudem boju so jih Rusi nazaj vergli. Carevič sam je bil pri bitvi.

Cet in sud zreste molitve.

Zahvala.

Hvala Bogu in N. lj. G. presv. Serca, Mariji vedni pomočnici, za dosego dveh duhovnih in ene telesne do-brote, za ktere prositi sem se Marijinim častilcem pred več ko enim letom v „Zg. Danici“ priporočil in po do-segi zanje se zahvaliti obljubil, kar s temi versticami zveršujem. Ravno tako bodi zahvala N. lj. G. presv. Serca za pomoč in polajšanje skazano v nedavni bolezni, ko sem opravljalje Nji v čast devetdnevnicu pomoč do-segel, da sem vsaj za silo mogel dolžnosti svojega stanú spolnovati.

Duhoven.

Prošnje.

Priporočeni v bratovsko molitev Naše ljube Gospé presv. Serca: Nekoliko zmešana oseba, da bi ji Marija sprosila zdravje ali saj polajšanje v njenih dušnih in telesnih težavah. — Duhoven v posebni nadložnosti serčno priporočen v molitve in priprošnje.

Bratovske zadeve.

Nameni in priporočevanja pri sv. maši in sploh v molitvi za mesec gruden.

I. Glavni namen: Zmaga sv. Cerkve.

II. Posebni nameni (konec): 26. grudna. Sv. Štefan. Priporoč.: Vsi terpeči in preganjani zavoljo Kri-stusa. Reveži in posli. Jeruzalemsko mesto in sveti kraji, pa ondotni kristjani.

27. Sv. Janez evang. Priporoč.: Mala Azija za spreobrnjenje. Mladenci pred nevarnostjo zapeljevanja, še posebno vsi Janeži. Vse duhovnije z duhovni in ver-niki po Slovenskem.

28. Nedolžni otročiči. Priporoč.: Otročiči, da bi vsi sv. kerst dosegli, in keršeni, da bi nedolžnost ohranili. Brezverske šole.

29. Sv. Tomaž, nadškof in mučenec. Priporoč.: Pregarjani škofje, posebno na Pruskem, v južni Ame-riki in na Ruskem. Katoliški časniki, pa opušenje za-nikarnih bukev in časnikov. Spreobrnjenje krivovercev in razkolnikov med katoličani, zlasti v 5 deželah.

30. David kralj in prerok. Priporoč.: Palestina in vse Jutrovo. Zatrenje pohujšljivega petja in razširjanje poštenega in spodbudljivega. Vsi tisti, ki se le zasebno priporočujejo N. lj. G. presv. Serca.

31. Sv. Silvester. Priporoč.: Zahvala za vse mi-losti in dobre preteklega leta, še posebej pa za tiste, kar jih je bratovšina sprosila. — Da bi mogli v novem letu smertnih grehov se obvarovati. — Vsi umerli pre-teklega leta.

Hvaljen bodi Jezus Kristus, Marija in sv. Jožef!

Zivljenje štirnajsterih pomočnikov v sili.

X. Sv. Evstahij, vojvoda in spričevavec.

(Dalje.)

Kmaló potem začne Gospod Bog to sveto deržnico z mnogim terpljenjem obiskovati. Kužna bolezen pobere vse hlapce in deklet, nato pokončá živinska kuga vse konje, mezge in drugo živino. Evstahij se preseli iz Rima na deželo. Tatovi to zapazijo in mu po noči vso hišo v Rimu popolnoma izpraznijo. Gojufi ga s svojimi zvižgami pripravijo ob vse posestvo. Imenitni Rimljani se mu posmehujejo, ter pravijo, da se bogovi nad njim mašujejo, ker jim noče nič več darovati. Teopista reče svojemu možu: „Tukaj v Rimu nam ni mogoče v miru živeti; vsim smo v sméh, vsi nas čertijo in preganjajo; preselimo se na Egiptovsko v Afriko. Evstahij je bil enake misli. Naslednjo noč odrineta s sinovoma iz Rima k morju, kjer najdeta ladijo, ki je bila v Egipt namenjena. Pri vgodnem vetru se na egiptovski breg srečno pripeljeta. Tukaj pa jih zadene nova nesreča, hujši od vseh poprejšnjih. Posestnik te ladije, divji mož, prav našaš tirja od Evstahija tako veliko brodnino, da mu je Evstahij ne premore plačati. Divjak stopi k njemu, rekoč: „Plačaj mi vso svoto za prepekljavo, če mi je pa ne moreš plačati, bo tvoja žena moja.“ Evstahij se mu ustavlja in ustavlja, toda brez uspeha. Poslednjič stopi divjak z mečem pred Evstahija in mu reče: „Če mi je z lepo nočes dati, te bom s tem mečem prisilil in v morje vergel.“ Evstahij si ne more pomagati, ves v solzah se poslovi od svoje ljubljene žene, pa trdno upa, da mu jo bo Bog čisto ohranil; zapusti jo tedaj na ladiji, in stopi s sinovoma na suho, rekoč: „O spreljuba otročiča moja, vidva mater silno potrebujeta, pa divji mož je ni z ladije pustil.“ Vsi so milo jokali po svoji ljubi materi. Evstahij gre s sinovoma v notranjo deželo in pride do dereče reke, čez katero ni bilo mostú. Oče vzame svojega mlajega sina Teopista, ga nese z veliko težavo čez derečo reko in ga na breg postavi; ko se oče po svojega starejšega sina Agapita vrne in do srede reke pride, sliši Teopista vpiti; oče se ozre in vidi, da ga je lev zgrabil in odnesel; ko pa takraj vode pogleda, vidi, da volk njegovega starejšega sina seboj vleče. Evstahij v svoji preveliki žalosti vpije, z rokami sklepa in že misli se potopiti, pa se berž domisli, da Bog hoče tudi ta dar od njega imeti. Stopi na breg, poklekne in tako-le moli: „O Bog, ozéraj se na mojo revšino! Bil sem bogat, zdaj pa sem siromak; bil sem vojvoda obdajan od vojskinih trum, zdaj pa sem sam in zapuščen, brez žene in otrok. O Bog! vsaj ti me ne zapusti, ter ne zaničuj mojih solz; potolaži moje serce, da ti tudi v nadlogi zvesno služim.“

Po dokončani molitvi gre po potu in pride zvečer v vas Badiso in v keršunsko hišo, kjer so ga prijazno sprejeli in prenočili. Pri teh ljudeh je Evstahij služil 15 lét za hlapca, pa jim ni povedal, da je bil malo časa poprej vojvoda cesarskih trum. Proti koncu tih 15 lét je Evstahij neko noč ves v solzah moli, rekoč: „O Gospod! ki vse, kateri v te zaupajo, rešiš iz sleherne bitkosti, dodeli mi to milost in srečo, da še eukrat vidim v tem življenji svojo drago ženo. Moja otroka so požerle zverine zavoljo mojih grehov; pa daj mi njih viditi vsaj ob veselem vstajenji mertvih.“ Nato zasliši glas: „Evstahij! kmalo boš prejel svojo poprešnjo častno službo, in vidiš boš svojo ženo s sinovoma vred. Ob vstajenji mertvih pa boš popolnoma vžival nebeške zaklade.“ Po teh besedah je bil popolnoma utolažen.

Tisti čas so bili Parti, divje ljudstvo v Aziji, ropnili v rimsko kraljestvo in ga oplenili. Cesarju Trajanu

je bilo močno žal, da se je zgubil Placid, vojvoda njegovih vojskinih trum, kateri bi s svojo serčnostjo in skušeno previdnostjo ukrotil to divje ljudstvo. Cesar tedaj ukaže Placida iskati, in veliko plačilo obljubi njemu, kdor bi ga našel. Keršunska vojaka Ahacij in Antijoh, ki sta nekdanj njemu služila in v njegovi hiši prebivala, ga gresta iskat v Egipt; spomnila sta se namreč, da je bil ob času svojega bega v Egipt namenjen. Po previdnosti B žji se je zgodilo, da ga najdeta na potu, ko ravno s polja gre. Prijazno ga pozdravita in vprašata, če vé, kje bi bil Placid, slavni vojvoda cesarske vojske, ki je bil pred 15 leti s svojo ženo in sinovoma zavoljo velikih nesreč iz Rima na Egiptovsko odrinil. Evstahij svoja nekdanja zvesa služabnika berž spozná onadva pa ga čista spoznala, ker se je bil po tolikem terpljenji močno spremenil. Evstahij ju vpraša: „Zakaj pa išeta tega moža?“ Odgovorila sta: „Bila sta njegova služabnika in bi ga kaj rada vidila.“ Evstahij jima reče: „Ker sta od pota močno trudna, pojdita z menoj v moje stanovanje.“ Ko dojdejo v hišo, Evstahij pravi svojemu gospodarju: „Ta dva moža sta moja znanca; prosim vas, dajte njima jesti in piti; da pa ne bote škode imeli, mi toliko utergajte pri mojem zaslužku.“ Evstahij njima streže in se mnoge stvari z njima pogovarja; pa solze ga posilijo, gre iz sobe in si jih iz oči izbriše. Vojaka se ta čas pomenkovata in se vprašata: „Kaj nek pomenijo solze v njegovih očeh? Pod obleko tega kmetiškega hlapca je skrit olikan, zveden mož; morebiti da je Placid sam?“ Eten njiju pravi: „Spominjam se, da je bil Placid na vojski dobil rano na vratu, in proga mu je bila ostala; po progi tedaj ga bova spoznala.“ Ko se Evstahij v sobo vrne, ga vojaka bolj pazljivo ogledujeta in vidita progo na njegovem vratu; zdajci skočita od mize in ga objameta, rekoč: „Resnično, ti si naš vojvoda Placid, ki te iševa; po progi na vratu sta te spoznala. Oh, v koliki revšini te najdeva! Kje je tvoja žena, kje sta tvoja sinova?“ Evstahij se dá spoznati, ter jokaje in zdihovaje pripoveduje nesrečo svoje žene in svojih otrok. Vojaka mu razodeneta povelje svojega cesarja, in da mora z njima iti na cesarski dvor. Evstahij jima odgovori: „Bog je vajne stopinje semkaj vodil; spoznam svojo dolžnost, domovini pomagati in jo sovražno kov rešiti; iz pokoršine do cesarja pojdem z vama.“ Vsi domači ljudje stermé, da je slavni vojvoda cesarskih trum pri njih za hlapca služil. Pri odhodu ga vsa vas spremlja nekoliko časa po potu, ker vsim se je bil jako priljubil. Po preserčnem slovesu gredó vojšaki svojo pot in pridejo v 30 dneh v cesarsko stanišče. Antijoh in Ahacij naznanita cesarju Trajanu, da sta starega vojvoda našla in ga sem pripeljala. Cesar mu gre proti, ga serčno objame in mu izroči više poveljstvo svoje vojske.

(Dalje sledi.)

Listek za raznoterosti.

Okrajina sv. Križa čč. oo. Frančiškanov po novem imeniku ima v 12 samostanih 102 mašnika, 6 klerikov, 4 klerike novince, 31 laikov, 23 terciarjev; skupaj 166 redovnikov. — Naj stareji med mašniki je P. Herma-gora Ant. Roina, rojen v Šiški 4. listop. 1795; za njim pa pred. P. Benvenut Gašp. Crobath, rojen v Strazišu 6. pros. 1805. Med laiki naj stareji je Fr. Tobija Jan. Vernik, roj. v Gameljnih 9. maj. 1801. — Umerlo jih je pretekli leti osem. R. I. P.

Iz št.-Ivana (na Notranjskem), 18. grudna. J. Č. S tužnim srcem naznanjam žalostno novico, da je naš

verli g. župnik Ivan Globočnik po 12dnevni hudi bolezni, previden s svetimi zakramenti, danes dopoldne o 1/4 10 v Gospodu zaspal. R. I. P.

V Gorici pri šolskih sestrah „de Notre Dame“ se je odložilo znano srečkanje, ker je dozda oddanih še premalo srečk. Ker je tudi tod nekaj srečk oddanih, se je že popraševalo, kako in kaj?

Na Velehradu, kakor „Blahovčest“ naznanja, se bode leta 1885 preslavljala 1000letnica, odkar je umerl sv. Metod, in že so pričeli na to misliti.

Ubožnim bogoslovcem je zapustil 500 gl. za razdeljenje dr. Filič, ki je nedavno umerl v novi Gradiški. — Tedaj vendar enkrat se je tudi bogoslovcev spomnil eden človekoljubov.

V Boloniji ima sedež in posebno cvete v korist učenosti in veri akademija modroslovno-zdravniška „Sv. Tomaža Akvinskega“. Le ta terdi postavne nauke „angelskega učenika“ v nasprotju s sanjarijami dandanašnjega grudomoljstva (materijalizma).

Most, ki bi vezal Evropo z Azijo, je nasvetoval kapitan Jak. Eads. Segal bi namreč ta most čez Bosfor iz Azije v Carigrad, in bil bi dolg 1828 metrov, okoli 600 seznjev, 36 metrov visoko nad morjem, in čez 30 metrov širok, ter bi imel prostora za železnico in za kolovozno pot. Ceno je postavil mērjevec na 25 milijonov dolarjev ali 125 milijonov frankov, in zgotovljen bi bil v 6 letih.

Poslednje novice. General ruski Todtleben je dobil naslov: vojvod Plevenski. — Oo. kapucini, nečloveško pregnani iz Nemčije, so zidali samostan na Illineškem, v američanskih zveznih državah. — Apostoljski vikarij v Hongkongu na Jutrovem, mons. Raimondi, je vstanovil katolišk časnik z imenom: „Catholic Register“. Sv. Oče so delo blagoslovili. — Po daljnopisu iz Berlina vé angleški „Standart“, da je v Berlinu zasačen Anglež, zatožen vohunstva in velike izdaje, češ, da so

našli pri njem veliko denara in obrisne nekterih nemških terdnjav. — Tergovska pogodba med Laškim in Avstrijo je zdaljšana samo za tri mesce. — Srbija se vdeleži vojske zoper Turka; knez je odrinil v Aleksinac; kerdelo ob Moravi je prestopilo mejo in obsedlo Sečanico in Topolnico, kake 2 ure od Niša, in se je ondi vterdilo. Horvatović je ob Timoku pri Zajčaru, Zravković pri Negotinu zoper Vidin. Alimpić je na Večeru ob Drini, proti Bosni. Štiri kerdela po kaci 16 tisuč mož ima Srbija na nogah. — Časniki so pisali, da je bil črnogorskemu knezu v Baru stavljen napad; toda tisto hišo, ki je bila s smodnikom razsuta, je bil knez že 15 dni poprej zapustil. Tudi ni res njih naznanovanje, da je Osman paša umerl. — Turška vlada je telegrafirala svojim poslancem pri zunanjih vladah, da naj poprašujejo zastran miru; Rusija pa med tem s silo tiši naprej, v Evropi proti Sofiji in Adrijanopolu, v Aziji pa skuša premagati Erzerum.

Dobrotni darovi.

Za Kompoljske pogorelce v Dobropoljski fari: Iz Ternovske fare v Ljubljani 4 gl. — Po č. g. Brencetu 6 gld.

Za sv. Očeta: R. Pirc 1 gld. „sv. Očetu za god“.

Za afričanski misijon: J. Kajžar 1 gl. — R. Pirc 1 gld.

Za bulgarski misijon: G. M. K. ostanek od naroč. 80 kr.

Za misijone na Turškem: Neimenovan 12 gold. za sv. maše, in 8 gl. za milošnjo.

Za naj potrebniji misijone: Dve sestri iz Topl. fare 13 gld.

Za stradajoče Bulgare: Č. g. J. König 1 gl.

Za sv. Detinstvo: J. Kajžar 50 kr.

Za Božji grob v Jeruzalemu: J. Kajžar 50 kr.

Vljudno vabilo

k naglemu naročevanju na cerkveno-politiški časnik z imenom:

„Zgodnja Danica“,

za leto 1878.

Dvé reči ste znani vsakemu verlemu Slovencu in katoličanu. Ena je, da leto h koncu gre; in druga, da se mora na „Zgodnjo Danico“ naročiti, ako hoče, da mu bo vsa petek skoz leto 1878 prisvetila v hišo s celo polo poštenega, podučnega, spodbudnega, vedrilnega blaga, pa ob enem tudi vsakterih novic, ki se godé po vesoljnem svetu. Čast Bogú; vojsko satanu; ljudém poštenost, srečo, blaženost! Tega se bo naš list deržal tudi v prihodnje. Toraj bodi Slovencem živa skerb: prav obilno naročevati se na „Zgodnjo Danico“. Hvala blagim dopisnikom in naročnikom ter prošnja za stanovitnost, vsim pa Božja pomoč in veselo novo leto!

„Zgodnja Danica“ velja:

za celo leto po pošti 4 gold. 60 kr. — v tiskarni prejemana 4 gold.

„ pol leta „ „ 2 „ 40 „ — „ „ „ 2 „

„ četert „ „ 1 „ 30 „ — „ „ „ 1 „

Za pošiljanje na dom v Ljubljani za celo leto se plača 40 kr. — Za spremenjenje napisa med letom 15 kr.

Naročnina se pošilja založništvu (ne vredništvu), naj ložej po poštni nakaznici z napisom:

Naj prejme založništvo „Zgodnje Danice“

v Ljubljani.

(Oddaj v tiskarnici Blaznikovih dedičev.)

Vredništvo in založništvo.